

Αποφάσεις Συντονιστικής Επιτροπής Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος

Κατά την σημερινή συνεδρίασή της, που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, υπό την Προεδρία του Προέδρου αυτής, **Δημητρίου Βερβεσού**, η Συντονιστική Επιτροπή Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, έλαβε τις κάτωθι αποφάσεις:

1. Σχέδια νέων Κωδίκων Ποινικού Δικαίου και Ποινικής Δικονομίας

Η Συντονιστική Επιτροπή Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος ενημερώθηκε εκτενώς για το περιεχόμενο και όλα τα κρίσιμα ζητήματα που αφορούντα νέα σχέδια Κωδίκων Ποινικού Δικαίου και Ποινικής Δικονομίας, από τους Προέδρους των αντίστοιχων νομοπαρασκευαστικών επιτροπών, κ. **Χριστόφορο Αργυρόπουλο**, Δικηγόρο Αθηνών, και κ. **Θεοχάρη Δαλακούρα**, Καθηγητή Πανεπιστημίου και Δικηγόρο, καθώς και τα μέλη των Επιτροπών, κ.κ. **Ιωάννη Γιαννίδη**, Καθηγητή Πανεπιστημίου και Δικηγόρο και **Παναγιώτη Καζή**, Δικηγόρο.

Κατόπιν διαλογικής συζήτησης η Συντονιστική Επιτροπή διατύπωσε τις εξής θέσεις:

Τα σχέδια νέων Κωδίκων Ποινικού Δικαίου και Ποινικής Δικονομίας είναι αποτέλεσμα μακροχρόνιας διαδικασίας στην οποία συμμετείχαν επιφανείς εκπρόσωποι της νομικής επιστήμης και της δικαιοσύνης. Συνιστούν σημαντική παρέμβαση στο πλαίσιο απονομής της ποινικής δικαιοσύνης και τέμνουν στην ορθή, κατ' αρχήν, κατεύθυνση πλήθος ζητημάτων που αφορούν το ουσιαστικό και ποινικό δικονομικό δίκαιο.

Η νομοθέτηση των Κωδίκων πρέπει να στηρίζεται στις συνταγματικές αρχές και στις θεμελιώδεις κατευθύνσεις του ποινικού δόγματος και να παρακολουθεί τις εξελίξεις στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Ο ΠΚ, με τις όποιες τροποποιήσεις έχει υποστεί, είναι νομοθέτημα της δεκαετίας του 1950, και αποτελεί κοινή πεποίθηση του νομικού κόσμου ότι απαιτείτο η προσαρμογή του στην νέα τυπολογία και μορφολογία του εγκλήματος, αλλά και στις σύγχρονες εξελίξεις στον ευρωπαϊκό χώρο προς τον σκοπό προσαρμογής στο ενωσιακό κεκτημένο. Σημειώνεται ότι όταν

γίνονται, ανάλογης εμβέλειας, ρηξικέλευθες τροποποιήσεις στην ποινική νομοθεσία, η νομοθέτηση δεν μπορεί να επηρεάζεται ούτε από την εκάστοτε πολιτική συγκυρία, ούτε από εκκρεμείς δίκες, οι οποίες κάθε φορά θα υπάρχουν, ούτε να εντάσσεται στα πλαίσια της μακράς προεκλογικής διελκυστίνδας που διέρχεται ο τόπος.

Ο χρόνος της διαβούλευσης των 21 ημερών που εξαγγέλθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης είναι ανεπαρκής και αναντίστοιχος με την σπουδαιότητα της νομοθετικής πρωτοβουλίας, ιδίως αν ληφθεί υπόψη ότι θα προωθηθεί προς ψήφιση με την κόλουρη κοινοβουλευτική διαδικασία των Κωδίκων.

Επί της ουσίας των προωθούμενων ρυθμίσεων επισημαίνονται τα εξής:

Η λελογισμένη μείωση των ποινών, προς τον σκοπό εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας, κρίνεται κατ' αρχήν θεμιτή, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι θα αναπροσαρμόζονταν αναλόγως τα όρια της υφ' όρων απόλυσης, ώστε να εξασφαλίζονται οι σκοποί γενικής και ειδικής πρόληψης των εγκλημάτων και η ποινή που επιβάλλεται να εκτίεται ουσιαστικά, σημείο το οποίο πρέπει να επανεξεταστεί.

Ο περιορισμός της δυνατότητας εξαγοράς των ποινών στα σοβαρά πλημμελήματα (με πλαίσιο ποινής 3 έως 5 έτη) και η εισαγωγή της κοινωφελούς εργασίας ως τρόπου έκτισης της ποινής, ενισχύει την ειδικοπροληπτική λειτουργία της και αποτελεί σοβαρή τομή στο υφιστάμενο σύστημα.

Ενόψει ενδεχόμενων αξιολογικών αντινομιών πρέπει να επανεξεταστεί το απειλούμενο ύψος ποινής και ο αυτεπάγγελτος χαρακτήρας, σε ορισμένα αδικήματα, όπως ενδεικτικά η διεύθυνση εγκληματικής οργάνωσης, στην κατεύθυνση της αυστηροποίησης της ποινικής μεταχείρισης, και η κλοπή, προς το σκοπό όπως διώκεται αυτεπαγγέλτως.

Αποτελεί πάγια θέση του δικηγορικού σώματος ότι δεν νοείται η διενέργεια ποινικών δικών χωρίς την παρουσία συνηγόρου υπεράσπισης. Υπό το πρίσμα αυτό, απαιτείται επανεξέταση των διατάξεων των άρθρων 93 και 340 ΚΠΔ προς τον σκοπό όπως αποτραπεί το ενδεχόμενο αποστέρησης του δικαιώματος παράστασης με συνήγορο.

Προκειμένου να εξασφαλίζεται η αξιολογική και συστηματική συνοχή του ποινικού δικαίου πρέπει άμεσα να συσταθεί ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή, που θα επανεξετάσει την αναγκαιότητα και το ύψος των απειλούμενων ποινών στους ειδικούς ποινικούς νόμους.

Κατά τα λοιπά, η Συντονιστική Επιτροπή επιφυλάχθηκε να διατυπώσει εγγράφως, δι' υπομνήματος, τις θέσεις της προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης επί επιμέρους ρυθμίσεων για μια σειρά από ζητήματα που έχουν επισημανθεί τόσο από συλλόγους όσο και από μεμονωμένους συναδέλφους στα πλαίσια της τρέχουσας διαβούλευσης.

2. Νέο θεσμικό πλαίσιο για την προστασία υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων.

Το θεσμικό πλαίσιο προστασίας υπερχρεωμένων προσώπων (Νόμος Κατσέλη, ν. 3869/2010) προσέφερε, μέχρι σήμερα, παρά τις όποιες μνημονιακού χαρακτήρα τροποποιήσεις που υπέστη, λυσιτελή προστασία σε οικονομικώς αδυνατούντα πρόσωπα και ανταποκρίθηκε στο εύλογο κοινωνικό αίτημα για την προστασία της πρώτης κατοικίας.

Η προωθούμενη νομοθετική ρύθμιση για την προστασία πρώτης κατοικίας από την Κυβέρνηση δεν έχει τύχει επαρκούς θεσμικής διαβούλευσης, με την ισότιμη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Η μονομερής διαβούλευση με την πλευρά των τραπεζών υπονομεύει την αντικειμενικότητα της νομοπαραγωγικής διαδικασίας, και θέτει εύλογα ερωτηματικά για το αποτέλεσμα αυτής.

Επί του ζητήματος προτείνονται τα ακόλουθα:

1. Να παραμείνουν τα όρια προστασίας όπως προβλέπονται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την προστασία της πρώτης κατοικίας.
2. Το νέο θεσμικό πλαίσιο δεν πρέπει να καταλαμβάνει εκκρεμείς υποθέσεις.
3. Όποιες διαφορές προκύπτουν μεταξύ τραπεζών και δανειοληπτών, υπό το νέο θεσμικό πλαίσιο, πρέπει να επιλύονται είτε δικαστικά, με προσφυγή στον φυσικό δικαστή, είτε με προσφυγή σε διαιτητική επίλυση της διαφοράς.

3.Άσκηση αγωγής κατά του ενημερωτικού ιστότοπουcapital.gr και της δημοσιογράφου Νένας Μαλλιάρρα.

Μετά την στάση του ενημερωτικού ιστότοπου capital.gr και της δημοσιογράφου Νένας Μαλλιάρρα στο εξώδικο που εστάλη από την Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, προς επανόρθωση του συκοφαντικού και προσβλητικού για το δικηγορικό σώμα δημοσιεύματος που προηγήθηκε, η Συντονιστική Επιτροπή, αφού διαπίστωσε ότι δεν υπήρξε επανόρθωση, αλλά εμμονή στις αρχικές θέσεις, αποφάσισε να προβεί στην άσκηση αγωγής ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων κατά των κατά νόμο υπευθύνων προσώπων.

4.Πρωθυόμενη ρύθμιση του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για την εκπροσώπηση στρατιωτικών από μέλη του ΝΣΚ.

Η εκπροσώπηση ενώπιον ποινικών δικαστηρίων, εν ενεργεία και εν αποστρατεία στρατιωτικών, από μέλη του ΝΣΚ και όχι από δικηγόρους, κατά παρέκκλιση των παγίων δικονομικών διατάξεων, θέτει μείζονα θεσμικά ζητήματα και για τον λόγο αυτόν πρέπει να αποσυρθεί. Ειδικότερα:

1. Τα μέλη του ΝΣΚ, λόγω της έννομης σχέσης που τους συνδέει με το Δημόσιο, δεν μπορούν να υπερασπίσουν ενώπιον ποινικών δικαστηρίων στρατιωτικούς για αδικήματα που αποδίδεται ότι τελέστηκαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους διότι έτσι υφίσταται σύγκρουση καθηκόντων, δεδομένου ότι το ΝΣΚ υπερασπίζεται, κατά τη θεσμική του αποστολή, το Δημόσιο, ενώ ταυτόχρονα δεν υφίσταται σχέση εντολής μεταξύ του κατηγορουμένου και του μέλους του ΝΣΚ.

2. Στην περίπτωση που ο στρατιωτικός καταδικαστεί τελικώς από την ποινική δικαιοσύνη θα αποδεικνύεται η παραβίαση του υπηρεσιακού του καθήκοντος, και επομένως δεν δικαιολογείται η δικαστική εκπροσώπηση εξόδους του Ελληνικού Δημοσίου.
3. Λυσιτελή αντιμετώπιση του ζητήματος προσφέρει η δυνατότητα αποκατάστασης των δικαστικών εξόδων του στρατιωτικού από την υπηρεσία, σε περίπτωση αθώωσής του.

Υπενθυμίζεται ότι ανάλογη ήταν και παραμένει η στάση του δικηγορικού σώματος σε σχέση με την εκπροσώπηση των δημοτικών υπαλλήλων από την οικεία νομική υπηρεσία του Δήμου.

4. Δικαστική εκπροσώπηση Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων

Η Συντονιστική Επιτροπή διαπιστώνει ότι η νέα διάταξη του **άρθρου 35 παρ. 8 ν. 4597/2019**, κατά την οποία οι δικηγόροι που εκπροσωπούν το Τ.Π.Δ., για κάθε παράστασή τους ως πληρεξουσίων του Ταμείου, απαλλάσσονται από την πληρωμή εισφοράς υπέρ του Ταμείου Νομικών και οποιουδήποτε τέλους ή δικαιώματος, δεν απαλλάσσει από την υποχρέωση προκαταβολής της εισφοράς υπέρ του Δικηγορικού Συλλόγου μέσω του γραμματίου προείσπραξης.

5. Παρέμβαση σε δίκη για αντιποίηση δικηγορικού λειτουργήματος

Η Συντονιστική Επιτροπή αποφάσισε να ασκηθεί πρόσθετη παρέμβαση ενώπιον του Ειρηνοδικείου Φλώρινας σε δίκη για αντιποίηση δικηγορικού λειτουργήματος, υπέρ του Δικηγορικού Συλλόγου Φλώρινας.